

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน สถิติ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 364 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 97.80 และ ชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 49.45 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 และอายุ 31-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.59 จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 43.95 และปริญญาเอก และวุฒิอื่นๆ เช่น ม.6 ปวส.จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10

ส่วนใหญ่จบสาขาบริหารการศึกษา จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 51.65 รองลงมาคือสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 38.45 สาขาประถมศึกษาและสาขาอื่นๆ เช่น ศิลปะ ศาสตร์ บริหารธุรกิจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และสาขาจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 4 คน คิด

เป็นร้อยละ 1.10 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 41.76 รองลงมาคือ 10-15 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 40.66 ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.09 และ 1 – 5 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.49

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 จิตลักษณะ

ด้านจิตลักษณะ ประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน การมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT และการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1.1 ความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์ปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงคะแนนปกติของประชากรไทย ช่วงอายุระหว่าง 26-60 ปี ยกเว้นด้านมีแรงจูงใจที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเล็กน้อย

2.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ดีกว่าที่เคยทำ รองลงมาคือ ทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงานจะทำให้สำเร็จแม้ว่างานนั้นจะยากเพียงใดก็ตามพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในทุกช่องทาง เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ ห้องสมุด บุคคล เป็นต้น ตั้งใจทำงานเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ เมื่อทำงานผิดพลาดจะหาความรู้เพิ่มเติมในการทำงานนั้นมากขึ้น เมื่อพบคนที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญว่าเป็นต้นแบบที่ดีของความสำเร็จ จะเกิดความปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น ยอมลำบากเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ชอบทำงานยากๆ ที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก อันตบสุดท้าย คือ เมื่อทำงานไม่สำเร็จ จะล้มเลิกการทำงานนั้นทันที

2.1.3 การมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับการมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ และระดับมาก 9 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การจัดเตรียมและคัดเลือกสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ การค้นหาและคัดเลือกกลั่นกรองสื่อใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต การแลกเปลี่ยน/แบ่งปันสื่อที่ผลิตขึ้นเองกับเพื่อนครูผู้ดูแลเด็ก การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยพิจารณาตามความต้องการและตามความสนใจของเด็ก การใช้ เฟสบุ๊ค ไลน์ อีเมล ฯลฯ ในการติดต่อกับครูผู้ดูแลเด็กอื่นๆ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจ

ของเด็ก การจัดกิจกรรมรายบุคคลและกลุ่มย่อย การใช้สื่อมาตรฐานที่ผลิตโดยหน่วยงาน/สถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับ อันดับสุดท้าย คือ ความรู้และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน เช่น interactive CD multimedia

2.1.4 การเชื่ออำนาจในตน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับการเชื่ออำนาจในตนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ความรู้ของบุคคลสามารถพัฒนาได้เมื่อมีการเรียนรู้ อบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ การทำงานอย่างเต็มความสามารถจะทำให้ผลงานนั้นประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงานเกิดจากความสนใจ เอาใจใส่ต่อการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาผลงานได้อย่างเหมาะสม ความสำเร็จแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับความสามารถของท่านมากกว่าความโชคคี่ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานย่อมมีแนวทางแก้ไขได้เสมอ การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ดูแลเด็กได้ในอนาคต การยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง บุคคลสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้อย่างเหมาะสมหลังจากพบข้อบกพร่องของตนเอง การตัดสินใจ แก้ไข ปัญหาและหาทางแก้ไขได้ด้วยตนเอง การวางแผนการทำงานเป็นอย่างดี ทำให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนนั้นได้ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งด้านบวกและลบ อันดับสุดท้ายคือ การควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีเมื่อเกิดข้อขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน

2.2 สถานการณ์ในการดำเนินงาน

สถานการณ์ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย การรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก การมีตัวแบบที่ดี การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ

2.2.1 การรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็ก และคุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านอาคารสถานที่โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ รองลงมาคือ การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย การกำหนดมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน สิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคาร เช่น รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ พื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันดับสุดท้ายคือ ที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ 12 ประการ รองลงมาคือ คุณลักษณะตามวัย (ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา) และการจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ระดับมากที่สุด คือ การประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการ และระดับมากคือ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์

2.2.2 การมีตัวแบบที่ดี พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีระดับการมีตัวแบบที่ดีโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ชื่อสัตย์ สุจริต ชื่อตรงต่อหน้าที่ของตน รองลงมาคือ เมตตา กรุณา อดทน ขยัน เอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีความรักเด็กและปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความรักอย่างแท้จริงและเท่าเทียมกัน เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก และอารมณ์ดี ใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ยุติธรรม ตัดสินใจดี พิจารณาปัญหาอย่างรอบคอบ ความเป็นระเบียบ สะอาด ประหยัด สุขภาพดี เพราะต้องพูดและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ คล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉง ติดตามเด็กได้ทัน ยิ้มแย้ม แจ่มใส นำคบหาสมาคมด้วย วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน ใช้คำพูดสุภาพเสมอกับเด็ก มีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การเดิน การยืน ให้ถูกท่า การแต่งกายเหมาะสมกับสภาพและวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ อันดับสุดท้าย คือ สามารถวาดรูป ร้องเพลง ทำงานฝีมือ และเล่นดนตรี

2.2.3 การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับการได้รับประสบการณ์จากการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพิ่มความรู้ใหม่และทักษะในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแนวคิดในการทำงาน สร้างความเข้าใจนโยบายของหน่วยงาน ระบบงาน เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมชี้แจง วิธีการช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาในการทำงาน พัฒนาความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เตรียมความพร้อมทั้งก่อนและระหว่างการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันดับสุดท้าย คือ เสริมสร้างประสบการณ์ที่นอกเหนือการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

2.3 จิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับทัศนคติต่อการพัฒนาเด็กโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ และระดับน้อย 4 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ฝึกให้เด็กเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย มีนิสัยที่ดี เสริมสร้างพัฒนาการเด็กด้านบุคลิกภาพ ความร่าเริง แจ่มใส เชื่อมมั่นในตนเอง ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เสริมสร้างพัฒนาการเด็กด้านสังคม การปฏิบัติตนเหมาะสมตามบทบาทและหน้าที่ ช่วยเหลือตนเองได้ มีความรับผิดชอบ เป็นมิตรกับผู้อื่น สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภาคภูมิใจ และกล้าแสดงออก เสริมสร้างพัฒนาการเด็กด้านคุณธรรม มีวินัย กตัญญู จัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศในการเรียนที่เหมาะสมในการเสริมสร้างให้เด็กทำกิจกรรม เสริมสร้างเด็กให้เกิดความใฝ่รู้ สื่อสารความคิด จินตนาการ แก้ปัญหาง่ายๆ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลตามวัยได้ ฝึกให้เด็กเกิดกระบวนการคิดและทักษะการคิดที่เป็นระบบ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เสริมสร้างพัฒนาการเด็กได้ครอบคลุมทุกด้าน กระตุ้นให้เด็กร่วมคิดแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีวิสัยทัศน์และทันสมัย ส่งเสริมให้เด็กทำหรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล อันดับสุดท้าย คือ สามารถจัดทำวิจัยในห้องเรียนเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2.4 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การสื่อสารอย่างเหมาะสม เทคนิคจากประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะการจูงใจและการเสริมแรง และการจัดกิจกรรมสนทนาการ

2.4.1 ด้านระดับการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เด็กสามารถบอกความต้องการของตนเองได้ รองลงมาคือ เด็กสามารถพูดติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เด็กมีทักษะในการแสดงท่าทาง การสื่อความหมาย เด็กมีทักษะในการฟัง เด็กสามารถสร้างประโยคสั้นๆ อันดับสุดท้ายคือ เด็กมีทักษะในการอ่านออกเขียนได้

2.4.2 มีระดับเทคนิคจากประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง รองลงมาคือ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำ เกิดเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นให้เด็กมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก อันดับสุดท้ายคือ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.4.3 ทักษะการจูงใจและการเสริมแรงโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การให้คำชื่นชมเด็กทันที เมื่อเด็กทำงานได้ถูกต้อง รองลงมาคือ ประเมินแสดงความพอใจหรือชื่นชมเด็ก ให้คำชมเชยหรือให้แรงจูงใจแก่เด็ก เอาใจใส่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง อันดับสุดท้าย คือ การใช้สายตา พยักหน้าแสดงว่าเด็กถูกต้อง เอาใจใส่

2.4.4 การจัดกิจกรรมสนทนาการโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ รองลงมาคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการแจ้จ้ง อันดับสุดท้ายคือ กิจกรรมเกมการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะและสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก พฤติกรรมจัดการเรียนรู้

ความสัมพันธ์เชิงบวกพบว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการมีตัวแบบที่ดี รองลงมาคือ ความเชื่ออำนาจในตน การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ การมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT ทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก พฤติกรรมจัดการเรียนรู้และการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก ตัวแปรการมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรการได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ รองลงมาคือ การมีตัวแบบที่ดี พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ ทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก การรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวกและความเชื่ออำนาจในตน ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรการมีตัวแบบที่ดี รองลงมาคือ การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก ตัวแปรการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรการมีตัวแบบที่ดี รองลงมาคือ การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก ตัวแปรการมีตัวแบบที่ดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ และทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก ตัวแปรการได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก และตัวแปรทักษะคิดต่อการพัฒนาเด็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรพฤติกรรมจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุด้านความฉลาดทางอารมณ์จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมุติฐานข้อที่ 1: ครูปฐมวัยที่มีจิตลักษณะ สถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพต่างกัน

1) การเปรียบเทียบพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพของครูปฐมวัย พบว่า ครูปฐมวัยที่มีจิตลักษณะ สถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way ANOVA) ระหว่างจิตลักษณะ สถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพต่างกัน พบว่า ในภาพรวม จิตลักษณะมีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะตาม

สถานการณ์ และสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ กลุ่มอายุพบว่าจิตลักษณะมีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ กลุ่มระดับการศึกษาจิตลักษณะ สถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์และกลุ่มประสบการณ์การปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจิตลักษณะมีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กับจิตลักษณะตามสถานการณ์

สมมุติฐานข้อที่ 2: ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะ 4 ตัวแปร (ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การมีความรู้และประสบการณ์ด้าน IT และการใช้อำนาจในตน) ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก การมีตัวแบบที่ดี และการได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ) และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร (ได้แก่ ทศนคติต่อการพัฒนาเด็ก) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพในด้านรวม มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว

ผลการวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (Hierarchical multiple regression enter method) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่สำคัญกลุ่มจิตลักษณะ สถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าพบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมีตัวแบบที่ดี การได้รับประสบการณ์จากการอบรมฯ และทศนคติต่อการพัฒนาเด็ก ส่วนตัวแปรอื่นๆ ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรอิสระชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ .577 หมายความว่า ตัวแปรทำนายทุกตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ได้ร้อยละ 57

ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ จิตลักษณะ และสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 7.48 ค่า df เท่ากับ 4 ค่า p เท่ากับ .01 ดัชนี GFI เท่ากับ .99 AGFI เท่ากับ .96 CFI เท่ากับ 1.00 SRMR เท่ากับ .02 RMSEA เท่ากับ .04

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ความฉลาดทางอารมณ์ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ภาพรวมและรายด้าน (ดี เก่งและมีความสุข) อยู่ในเกณฑ์ปกติ ยกเว้นรายข้อแรงจูงใจที่มีระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเล็กน้อย อาจเป็นเพราะว่าครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นหญิง ปฏิบัติงานประจำจึงเกิดความคุ้นเคย โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่า 15 ปีขึ้นไป มีวุฒิภาวะในการควบคุมอารมณ์และสามารถปรับตัวได้ดี จึงทำให้มีความสุขในการปฏิบัติงาน สอดคล้องตามแนวคิดของ Diener (2000) เห็นว่าคนที่มีความสุขในการทำงานเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายอย่างที่แตกต่างกัน ความพึงพอใจในชีวิต เป้าหมายหลักของชีวิต ตลอดจนประสบการณ์ในชีวิตเหล่านั้น ส่งผลต่อ

อารมณ์ความรู้สึกทางบวกบนพื้นฐานเชิงเหตุผล สัมพันธ์กับแนวคิดของ King (2008) ที่เห็นว่าภาวะตระหนักรู้ การเข้าใจถึงเหตุผลในการดำเนินชีวิต การควบคุมตนเองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฐานมาศ แก้วอนันต์ (2553) ที่พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของครูปฐมวัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ ยกเว้นการควบคุมตนเองที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ เช่นเดียวกับ พรชัย หงส์ดี (2553) ที่พบว่าระดับความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายลุ่มน้ำพระปรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต1 โดยรวมอยู่ในระดับปกติ

จิตลักษณะ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ มีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ดีกว่าที่เคยทำไว้ ทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงานจะทำให้สำเร็จแม้ว่างานนั้นจะยากเพียงใดก็ตาม สอดคล้องกับแนวคิดของ Shaffer (2009) ที่เห็นว่าจิตลักษณะทักษะการทำงานในสังคมเป็นการกำกับความคิด การกระทำและอารมณ์ของตนเองเพื่อให้สามารถไปถึงความสำเร็จและเป้าหมายที่ตนเองกำหนด โดยยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นได้ สัมพันธ์กับแนวคิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การทำอะไรให้ดียิ่งขึ้น ก็เพื่อความสุขของตนเอง เช่นเดียวกับครูผู้ดูแลเด็กเล็กในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับเด็กนั้นได้พบว่า การฝึกให้เด็กเป็นอิสระให้พึ่งพาตนเองได้ตั้งแต่เยาว์วัยจะทำให้เด็กคนนั้นมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น ส่วนด้านการเชื่ออำนาจในตน พบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้ของบุคคลสามารถพัฒนาได้เมื่อมีการเรียนรู้ อบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การทำงานอย่างเต็มความสามารถจะทำให้ผลงานนั้นประสบความสำเร็จ รวมทั้งบุคคลที่มีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงานเกิดจากความสนใจ เอาใจใส่ต่อการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับ Lawrence & Winschel (1975) ที่กล่าวถึงการพัฒนาการของความเชื่ออำนาจในตนว่า บุคคลจะเริ่มเห็นความสำเร็จของตนเองจากการกระทำหรือการควบคุมของตนเองได้สำเร็จ จะทำให้มีความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจในตนมากยิ่งขึ้นและเมื่อบุคคลเติบโตขึ้นจนเข้าสู่การมีวุฒิภาวะแล้ว ก็จะมีมีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีศักยภาพ มีพัฒนาการอย่างเต็มที่ทำให้กระทำการต่างๆได้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรัตน์ ศรีวิเศษ (2556) พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพเพื่อการช่วยเหลือของนักศึกษาพยาบาล

สถานการณ์ ด้านการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ มีการรับรู้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร บุคลากรและการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่นเดียวกับด้านการมีตัวแบบที่ดี ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่เห็นว่า ความซื่อสัตย์ สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน ความเมตตา กรุณาและความอดทน ชยัน เอาใจใส่ต่อหน้าที่ เป็นตัวแบบอย่างที่ดีให้เด็กปฐมวัยเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ สัมพันธ์กับแนวคิดของสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2552) ครูต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้และสามารถใช้วิธีสอนที่เหมาะสม จูงใจให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น โดยทำตนเป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นในทางบวก เพื่อเด็กจะได้เจริญเติบโตเป็น

บุคคลที่มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเองและมีความสุข เช่นเดียวกับแนวปฏิบัติของ พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต, 2557) ให้ความสำคัญของ ต้นแบบ 2 นัย คือ ต้นแบบในฐานะเป็นแม่แบบ เพื่อให้ผู้ดูแบบได้เอาอย่าง ศึกษาตาม ทำตาม เลียนแบบและนัยที่สองคือ ต้นแบบในฐานะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นกำลังใจแก่ผู้ดูแล กระตุ้นให้ผู้ดูแบบสร้างสรรค์สิ่งดีงาม

ด้านการได้รับประสบการณ์จากการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เห็นว่าการเพิ่มความรู้ใหม่และทักษะในการปฏิบัติงานสำคัญที่สุด การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแนวคิดในการทำงาน การเสริมสร้างประสบการณ์ที่นอกเหนือการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูผู้ดูแลเด็กต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความพร้อมของเด็กเล็กโดยการฝึกอบรมก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มทักษะในการปฏิบัติด้วยการได้ปฏิบัติจริง เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแนวคิดในการทำงานได้ ประการสำคัญการฝึกอบรมเป็นการเพิ่มเติม เสริมสร้างประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) ที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆจะขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้นๆ

พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ การมีตัวแบบที่ดี และการได้รับประสบการณ์จากการอบรมมีความสัมพันธ์ที่ส่งผลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .01$) อาจเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี เด็กควรได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) ประสบการณ์ทางตรงที่เด็กควรได้รับคือ ประสบการณ์ที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง ได้พูด ได้คุย และได้ใช้ประสาทสัมผัสตรงเพื่อการเรียนรู้ ทดลองจนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และประสบการณ์ทางอ้อม คือ ประสบการณ์ที่มาจากการบอกเล่า การฟัง ประสบการณ์เหล่านี้อาจได้มาจากการเห็นในโทรทัศน์ ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือฟังวิทยุ ลักษณะของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่จะทำให้เด็กได้รับความรู้ มีทักษะปฏิบัติและเห็นในสิ่งต่างๆ ที่ครูต้องการให้รู้โดยสอดคล้องกับลักษณะความใคร่รู้ใคร่เรียนของเด็ก (Seefeldt C. & Barbour, 1994) เช่นเดียวกับ Platsidou (2010) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะความเหน็ดเหนื่อย และความพึงพอใจในหน้าที่การงานของครูระดับประถมศึกษาจากประเทศกรีซ พบว่าครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีแนวโน้มที่จะพึงพอใจในหน้าที่การงานมากกว่าและมีภาวะความเหน็ดเหนื่อยน้อยกว่านอกเหนือจากความพึงพอใจในหน้าที่การงานแล้ว การมีความฉลาดทางอารมณ์ยังส่งผลให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกให้ครูปฐมวัยรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง ฝึกคิดในเชิงบวก มองโลกในแง่ดีและมีอารมณ์ที่มั่นคง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม

1.2 บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการพัฒนาด้านอารมณ์เพื่อให้สามารถอยู่กับเด็กได้เป็นอย่างดี และเด็กรู้สึกอบอุ่นเมื่อมาอยู่ศูนย์จะช่วยพัฒนาการด้านอารมณ์และพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้น และมีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก เพื่อให้การจัดกิจกรรม โครงการและโครงการงานได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ควรมีการพัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญของครูผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอโดยการส่งไปอบรมและสัมมนาในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.4 อาคารสถานที่ รูปแบบของอาคารเป็นแบบเดียวกัน เพราะมีผลต่อการประเมิน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งผลให้บางครั้งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.5 ปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ทั้งวัสดุอุปกรณ์ สื่อและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งานจริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเชิงทดลองและประเมินผลเพื่อพัฒนาปัจจัยจิตสังคม ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กเล็กหรือครูปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ